

Jaarverslag Nederlandse Vechtsportautoriteit 2021

Jaarverslag 2021

Nederlandse Vechtsportautoriteit

Inhoud

Voorwoord	4
1 Nederlandse Vechtsportautoriteit (VA) algemeen	5
1.1 De taken	6
2 Organisatiestructuur Nederlandse Vechtsportautoriteit	7
2.1 Raad van Toezicht	8
2.2 Bestuur	8
2.3 Commissies Nederlandse Vechtsportautoriteit	8
2.4 Bureau Nederlandse Vechtsportautoriteit	9
2.5 Auditteam Nederlandse Vechtsportautoriteit	9
3 Ingevoerde maatregelen	10
3.1 Maatregel 1: Eén richtlijn voor de organisatie van full contact vechtsportevenementen die alle promotors, bonden en gemeenten hanteren	11
3.2 Maatregel 2: Het invoeren van een leeftijdsgrens voor trappen en stoten naar het hoofd in jeugdwedstrijden	12
3.3 Maatregel 3: Het invoeren van één uniform digitaal wedstrijdboekje	13
3.4 Maatregel 4: Eén licentiesysteem voor promotors, trainers, coaches, juryleden, scheidsrechters, ringartsen en matchmakers	14
3.5 Maatregel 5: Het monitoren van de kwaliteit van de vechtsportscholen	14
4 Overige ontwikkelingen	18
4.1 Schakel sector - openbaar bestuur	19
4.2 Onafhankelijk adviesorgaan voor overheden	19
4.3 Aanpak grensoverschrijdend gedrag	20
4.4 Dopingbestrijding	20
4.5 Unificering mma-regels	20
4.6 Platform Ondernemende Sportaanbieders	21
4.7 Communicatie	22
4.8 En verder	23
4.9 Financiën	24
5 Congres 2021: De Volgende Ronde	25
Verantwoording	29

Voorwoord

2021 werd het jaar van de lange adem. In 2020 hoopten de meesten van ons dat de COVID-19-pandemie met een paar maanden achter ons zou liggen. Die hoop vervloog vrij snel. Het geduld van velen werd op de proef gesteld. Miljoenen kregen het virus te pakken en de samenleving werd gedwongen om zich aan te passen. Vechtsportschoolhouders, promotors, officials, en vooral natuurlijk de honderdduizenden sporters moesten zich aanpassen, nieuwe plannen maken, plannen schrappen, geduld opbrengen, improviseren en ondanks alles hoop houden. De discipline en zelfbeheersing die velen van hun *sensei* hebben meegekregen, bleken weer eens waardevol.

Het was het jaar van de lange adem omdat we geduld moesten hebben, maar ook omdat we in 2021 verder vooruit keken dan we tot dan toe hadden gedaan. Het grote VA-congres kreeg als thema mee: De Volgende Ronde, en ging over de toekomst van de vechtsport. Waar willen we overmorgen staan, en over vijf jaar? De beweging is duidelijk: meer samenwerking, meer eenheid, meer aandacht voor de overkoepelende belangen. NOC*NSF zette de deur wagenwijd open: kom samen, dan is er ruimte voor de vechtsport in het huis van de Nederlandse sportfamilie. Inmiddels zien wij bij de VA dat de scepsis in de sector verdamppt. Steeds meer mensen die vroeger vooral concurrenten waren, worden collega's en zoeken elkaar op. Er komen nieuwe initiatieven van de grond die het algemeen belang centraal hebben staan. Dat geeft goede zin en inspireert.

Voor de VA was 2021 vooral ook het jaar van het Keurmerk Vechtsportautoriteit. We vonden het lastig om een goed moment te vinden om het te lanceren. Hadden de mensen met de coronasluitingen niet genoeg aan hun hoofd? Maar het waren juist de vechtsportscholen die zeiden: dit is het moment, nu hebben we de tijd en we willen ons bewijzen. Het enthousiasme was groot en de trots waarmee de sportschoolhouders het Keurmerk-bordje op de gevel schroefden, onderstreepte dat de tijd inderdaad rijp was.

Ook kwam dit jaar de samenwerking op gang tussen de VA en de Dopingautoriteit. Een gevecht dat de sector vol overtuiging aangaat, blijkt in de gesprekken die wij voeren over dit onderwerp. Het uitgangspunt dat iedereen in de sport – vechter en publiek – recht heeft op een eerlijke wedstrijd, wordt breed gedragen. We zijn onszelf een schone sportcultuur verschuldigd, maar vooral ook de jeugd, die het verdient om van ons het goede voorbeeld te krijgen. De meeste wedstrijdvechters in de vechtsport zijn onder de 18. Hen een goed besef van sportiviteit en normen en waarden meegeven, dat is misschien wel ons belangrijkste gevecht van de lange adem.

Herbert Dekkers

Voorzitter bestuur Nederlandse Vechtsportautoriteit

1 Nederlandse Vechtsportautoriteit (VA) algemeen

1.1 De taken

De Vechtsportautoriteit heeft een toezichthoudende rol en richt zich specifiek op het reguleren van de full contact vechtsporten kickboksen, thaiboksen en mixed martial arts (mma). In samenspraak met de sector zijn vijf maatregelen uitgewerkt die de VA samen met de vechtsportsector en de overheid uitvoert. Deze maatregelen moeten bijdragen aan een verantwoorde en integere vechtsportbeoefening:

- 1 Eén richtlijn voor de organisatie van full contact vechtsportevenementen die alle promotors, bonden en gemeenten hanteren.
- 2 Het invoeren van een leeftijdsgrens voor wedstrijddeelname voor trappen en stoten naar het hoofd bij de jeugd.
- 3 Het invoeren van één uniform digitaal wedstrijdboekje.
- 4 Eén licentiesysteem voor promotors, trainers, coaches, juryleden, scheidsrechters en ringartsen.
- 5 Het monitoren van de kwaliteit van de vechtsportscholen.

De Vechtsportautoriteit ontwikkelt en concretiseert deze maatregelen. Zij ziet erop toe dat deze maatregelen adequaat worden toegepast, in samenwerking met de overheid en vechtsportorganisaties.

Aanvullend maakt de VA afspraken met betrokkenen in de sector met hetzelfde doel: een verantwoorde en integere sportbeoefening mogelijk maken. Zo wordt actief werk gemaakt van de bestrijding van grensoverschrijdend gedrag, worden er vertrouwenscontactpersonen opgeleid en is een overeenkomst gesloten met de Dopingautoriteit. Daarnaast functioneert de VA als schakel tussen sector en openbaar bestuur, waarbij het de maatschappelijke belangen en de belangen van de sector in lijn probeert te brengen.

2 Organisatiestructuur Nederlandse Vechtsportautoriteit

2.1 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van de Nederlandse Vechtsportautoriteit houdt toezicht op het bestuur en de ontwikkelingen binnen de sector. De leden, afkomstig uit de overheid- en sportsector, waren:

- Onno van Veldhuizen (voorzitter), burgemeester van Enschede.
- Jan Loorbach, advocaat, sportbestuurder en voormalig topsporter.

In het najaar van 2021 trad Onno van Veldhuizen terug als burgemeester van Enschede en aanvaardde hij een minstens zo eervolle functie bij de Raad van State. Zijn verbintenis aan dit hoogste adviesorgaan van de regering en het parlement deed hem besluit om ook zijn rol bij de VA te beëindigen. De VA en de sector zijn de heer Van Veldhuizen van harte dankbaar voor zijn jarenlange belangeloze inzet voor de vechtsport en wensen hem veel succes in zijn nieuwe functie als Staatsraad. De VA is momenteel op zoek naar een geschikte opvolger en uitbreiding van de RvT.

2.2 Bestuur

Het bestuur van de Nederlandse Vechtsportautoriteit bestaat uit onafhankelijke leden die affiniteit en ervaring hebben met openbaar bestuur, toezicht, (vecht)sport, veiligheid en gezondheid, en bestaat uit:

- Herbert Dekkers (voorzitter), manager Omgevingsdienst
- Peter Kwint, Tweede Kamerlid SP
- Bas Pijnenburg, orthopedisch chirurg
- Marcel Scholtes, senior onderzoeker ministerie van Justitie en Veiligheid
- Diederik van Omme, advocaat
- Eric Lagendijk, zelfstandig consultant
- Saskia van Rijswijk, personeelsconsulent

In december 2021 werd het bestuur van de Nederlandse Vechtsportautoriteit uitgebreid met Saskia van Rijswijk. In de jaren '80 behaalde Van Rijswijk verschillende internationale titels in het full contact karate, kickboksen en thaiboksen. Daarna was zij actief als internationaal jurylid bij vechtsportevenementen. Inmiddels werkt Van Rijswijk onder meer als psycholoog en als personeelsconsulent voor de Sociale Werkvoorziening. Haar focus ligt op communicatie en bemiddeling en ze is bestuursvertegenwoordiger bij verschillende commissies.

2.3 Commissies Nederlandse Vechtsportautoriteit

Om de Nederlandse Vechtsportautoriteit te ondersteunen, is een aantal commissies in het leven geroepen die bestaan uit betrokken experts uit verschillende vakgebieden van de sector. Deze commissies zijn bedoeld om op langere termijn aandacht te geven aan specifieke onderwerpen en het bestuur daarover van advies te voorzien. De commissies komen gemiddeld zo'n drie keer per jaar samen en bestaan uit vrijwilligers. De vijf commissies zijn:

- 1 Evenementen en gala's
- 2 Medisch en gezond
- 3 Kwaliteit en licenties
- 4 Techniek
- 5 Communicatie

Sportersraad

In 2021 is naast deze commissies een nieuw gremium in het leven geroepen, dat de sporters een sterkere stem moet geven in de structuur van de VA: de Sportersraad. Hierin zitten recreanten, wedstrijdsporters, actieve topsporters en ex-topsporters die vanuit het perspectief van de sporter advies uitbrengen aan het bestuur van de VA. Deze nieuwe Sportersraad wordt behulpzaam geadviseerd door de Atletencommissie van NOC*NSF.

2.4 Bureau Nederlandse Vechtsportautoriteit

De dagelijkse werkzaamheden worden uitgevoerd door het bureau van de VA, bestaande uit directeur Farid Gamei, communicatieadviseur Barry Smit en algemeen medewerker Julian Huijsse, die na zijn stage voor de opleiding Sportbeleid en Sportmanagement aan de Universiteit van Utrecht voor de organisatie is behouden. Het bureau heeft verschillende stagiairs begeleid van de HBO-opleidingen Sport Management & Ondernemen, en Rechten. Momenteel is Hind Mechri als stagiaire actief voor de VA, met een focus op juridische zaken. Het bureau is gehuisvest op het Amsterdamse stadhuis, waar het van de gemeente werkplekken ter beschikking heeft gekregen op de afdeling Sport en Bos. Hoewel hier vanwege de coronamaatregelen maar beperkt gebruik van kon worden gemaakt, is de VA Amsterdam zeer erkentelijk voor deze ondersteuning in natura.

2.5 Auditteam Nederlandse Vechtsportautoriteit

De controle op de evenementen en bij de sportscholen wordt uitgevoerd door auditors van de VA. Er is inmiddels een groep van ongeveer 30 auditors gevormd. Dit zijn vrijwilligers, meestal met een beroepsmatige kennis van controleprocessen, zoals onderzoekers, inspecteurs en boekhouders, met liefde voor de vechtsport. Zij richten zich onder meer op de gezondheid van de sporters, de veiligheid van het publiek en de financiële transparantie van de organisatie. Ze kijken of iedereen zich aan de gemaakte afspraken houdt en helpen promotors en bonden om de evenementen naar een nog hoger niveau te tillen. Tevens toetsen zij bij houders van het Keurmerk Vechtsportautoriteit of de praktijk aansluit bij de aangeleverde informatie. (Over dit Keurmerk dadelijk meer.)

3 Ingevoerde maatregelen

Inleiding

Nederland kent niet één bond voor kickboksen, thaiboksen en mma, maar een aantal verschillende organisaties die vaak 'bond' worden genoemd. Deze bonden zijn niet te vergelijken met de traditionele ledenbonden uit het Nederlandse sportlandschap, zoals de KNVB of de NeVoBo. Ze voeren deels bondstaken uit, zoals het leveren van scheidsrechters en onafhankelijke juryleden, maar veel andere bondstaken kunnen of willen zij niet op zich nemen. Om te zorgen dat deze organisaties zich steeds meer kunnen waarmaken als bond, heeft de VA een convenant opgesteld waarin staat waar een bond aan moet voldoen om auspiciën te mogen verlenen over een evenement. In 2018 werd het eerste convenant opgesteld, en sindsdien wordt het elk jaar aangevuld met nieuwe maatregelen die het niveau verder opschroeven. In dit convenant staat de praktische vertaling van onderstaande maatregelen.

3.1 Maatregel 1: Eén richtlijn voor de organisatie van full contact vechtsportevenementen die alle promotors, bonden en gemeenten hanteren

Implementatie handreiking organisatie van full contact vechtsportevenementen

In 2017 publiceerde de Nederlandse Vechtsportautoriteit de '[Richtlijn voor vechtsportevenementen](#)'. Deze richtlijn heeft tot doel de kwaliteit van vechtsportgala's te vergroten en te waarborgen, onder meer door duidelijke afspraken te maken tussen gemeenten en vechtsportsector. Het is voor alle partijen het beste als gemeenten en sector hier op eenzelfde wijze tegenaan kijken: met veiligheid, gezondheid, goed pedagogisch klimaat en kwaliteit als kernbegrippen. De richtlijn is bedoeld als checklist voor evenementorganisatoren (promotors, bonden) en als toets voor gemeenten in het kader van het vergunningenbeleid. De richtlijn voor evenementen is tot stand gekomen in overleg met o.a. NOC*NSF, vechtsportbonden, VNG, VSG, promotors en gemeenten. Het is bij alle gemeenten in Nederland onder de aandacht gebracht in samenwerking met de VNG, VSG en NOC*NSF. Zo'n tachtig gemeenten hebben de handreiking inmiddels opgenomen in hun lokale beleid, waaronder de grote steden en de gemeenten met de meeste vechtsportevenementen.

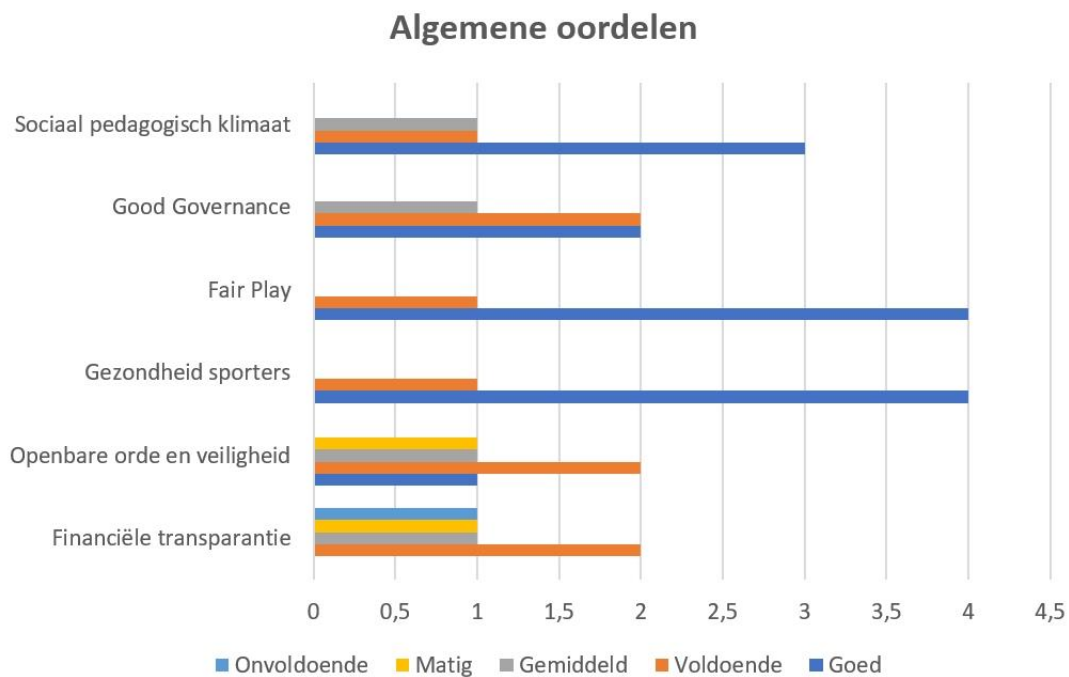
In de richtlijn voor vechtsportevenementen zit een checklist waarin zes belangrijke onderdelen voor het vechtsportevenement ter sprake komen en daarbij verschillende aandachtspunten genoemd worden. Het gaat hierbij om de volgende onderwerpen:

- 1 Financiële transparantie
- 2 Openbare orde en veiligheid
- 3 Gezondheid sporters
- 4 Fair Play
- 5 Good Governance
- 6 Sociaalpedagogisch klimaat

De promotors en bonden van de evenementen zijn door middel van het convenant met de Nederlandse Vechtsportautoriteit gehouden aan deze richtlijn.

Auditteam

Om in de praktijk te toetsen of de vechtsportevenementen ook daadwerkelijk voldoen aan de gemaakte afspraken, werd in 2018 een auditteam opgericht. In 2021 is dit team uitgegroeid tot 30 personen. Zij bezoeken steekproefsgewijs vechtsportevenementen door het hele land en beoordelen onafhankelijk of de richtlijn voor vechtsportevenementen adequaat in de praktijk wordt gebracht. Dit uiteraard om de kwaliteit van vechtsportevenementen (waar nodig) nog meer te verbeteren. In 2021 vonden helaas maar vijftig evenementen plaats, waarvan elf door het auditteam zijn bezocht. Deze werden gemiddeld met een 8 beoordeeld. Het belangrijkste aandachtspunt waar verbeteringen te behalen zijn, is de financiële transparantie.

3.2 Maatregel 2: Het invoeren van een leeftijdsgrens voor trappen en stoten naar het hoofd in jeugdwedstrijden

Sinds 1 januari 2020 is het voor kickboksers, thaiboksers en mma'ers onder de 18 jaar in Nederland niet langer toegestaan in wedstrijden te trappen en te stoten naar het hoofd. De VA voerde deze maatregel per 1 januari 2018 gefaseerd in.

De publicatie van de wetenschappelijke literatuurstudie van neuropsychologen Lot Verburgh en Keri Mans, [Full-contact vechtsporten en de effecten op de hersenen van kinderen en jongeren](#), heeft bijgedragen aan het groeiend draagvlak voor de maatregel, zowel binnen als buiten onze sporten. Waar kritische stemmen aanvankelijk luid klonken, staan vechtsportschoolhouders inmiddels in ruime meerderheid achter het verbod. Dit blijkt uit onderzoek in opdracht van de VA waar 135 vechtsportscholen aan hebben deelgenomen. Drie jaar na het begin van de geleidelijke invoering is

65,7% van de sportschoolhouders die deelnamen aan het onderzoek het eens of helemaal eens met dit verbod. Slechts 16,4% is tegen de maatregel en 17,8% staat er neutraal tegenover.

Er zijn in 2021 geen overtredingen van het verbod geconstateerd.

Na een reeks publicaties in de media waarin de maatregel positief werd belicht, groeit de interesse vanuit andere sporten voor de maatregel. Sportkoepel NOC*NSF heeft initiatief genomen om sporten die te maken kunnen hebben met impact op het hoofd, zoals andere vechtsporten, wielrennen, voetbal en rugby, bijeen te brengen in het Platform Hersenschade in de sport. De VA stelt alle kennis die ze heeft op dit vlak ter beschikking. Ook heeft de VA een VUmc-onderzoek ondersteund naar CTE, een vorm van hersenschade die kan optreden na langdurig en herhaald hoofdtrauma. Voor dit [NEwTON-project](#) hielp de VA om respondenten te vinden.

In België, waar de vechtsport weer iets anders is georganiseerd dan in Nederland, wordt momenteel onderzocht langs welke weg dezelfde maatregel kan worden ingevoerd. De VA deelt in dit proces de nodige kennis en ervaring.

3.3 Maatregel 3: Het invoeren van één uniform digitaal wedstrijdboekje

Aanleiding Fightpassport

Tot de invoering van het Fightpassport door de VA hanteerden alle bonden hun eigen wedstrijdboekje. Dit was een probleem. Wedstrijdvechters hadden bijna altijd met meerdere bonden te maken. De informatie werd door bonden onderling niet uitgewisseld. Het Fightpassport is een uniform, digitaal systeem dat fungeert als wedstrijdboekje voor alle kickboksers, thaiboksers en mma'ers. Alle bonden in Nederland gebruiken dit systeem. Nu is er een duidelijk overzicht van de geschiedenis en actuele status - ook in medisch opzicht - van elke wedstrijdvechter. Het uniforme digitale wedstrijdboekje vergroot de veiligheid en gezondheid van de vechtsporters.

In de opstartfase was inschrijving voor het Fightpassport gratis. Vanaf 2021 kost een nieuwe inschrijving 10 euro per persoon. Deze vechtersbijdrage dekt een deel van de kosten die de VA maakt bij het onderhoud en de verdere ontwikkeling met technisch partner REM Automatisering in Amsterdam.

Eind 2021 waren ruim 11.000 wedstrijdvechters ingeschreven.

3.4 Maatregel 4: Eén licentiesysteem voor promotors, trainers, coaches, juryleden, scheidsrechters, ringartsen en matchmakers

De Nederlandse Vechtsportautoriteit heeft een promotorslicentie ontwikkeld die via de convenantpartners wordt uitgegeven. Hierdoor zijn alle actieve promotors in Nederland die iets willen organiseren onder meer gebonden aan de [Algemene gedragsregels full-contact vechtsporten](#), en moeten ze een VOG kunnen overleggen.

Voor trainers/coaches bestaan verschillende opleidingen. De VA erkent alleen de opleidingen die zijn ontwikkeld binnen de kwalificatiestructuur sport (KSS) van sportkoepel NOC*NSF. De invoering van het Keurmerk Vechtsportautoriteit heeft gezorgd voor een flinke aanwas van cursisten.

De VA stimuleert bonden om goed gestructureerde kaderopleidingen te verzorgen. Eind 2021 is de OMVON opgericht, een onafhankelijke opleider voor martial arts officials. Deze opleiding is ontwikkeld en vormgegeven volgens de Kwalificatiestructuur Sport van de NOC*NSF Academie voor Sportkader.

In 2021 introduceerde het bureau van de VA een Matchmakerslicentie. Hiermee is een begin gemaakt met het bewaken van de kwaliteit van de wedstrijdsamenstelling. Het moet voorkomen dat onevenwichtige wedstrijden worden georganiseerd, waarin bijvoorbeeld onervaren vechters tegenover ervaren vechters worden geplaatst. In sommige sporten is groot niveauverschil niet meer dan vervelend, maar in de vechtsport kan het gevaarlijk zijn. Om onnodige gezondheidsrisico's te beperken, wordt gestreefd naar 'matchmaking' die gelijkwaardige sporters tegenover elkaar plaatst. Tevens is afgesproken geen jeugdpartijen na 19:00 uur 's avonds te programmeren. Ook is de matchmakerlicentie bedoeld om op het hogere niveau (de schijn van) belangenverstrengeling tegen te gaan. Zo is niet langer mogelijk dat iemand die profpartijen samenstelt, zelf deelneemt aan het evenement als sporter of als trainer/coach. Nieuwe matchmakers moeten in ieder geval een aantal keer hebben meegelopen met een ervaren matchmaker en elke matchmaker dient een VOG te overleggen. Daarnaast houdt het auditteam ook toezicht op een evenredige matchmaking van de verschillende vechters tijdens evenementen.

3.5 Maatregel 5: Het monitoren van de kwaliteit van de vechtsportscholen

Na noodgedwongen uitstel ten gevolge van de coronacrisis is in maart 2021 het Keurmerk Vechtsportautoriteit gelanceerd. Dit instrument maakt het mogelijk om de kwaliteit van vechtsportaanbieders vast te stellen en naar buiten te brengen. Vechtsporters, de overheid, samenwerkingspartners en andere belangstellenden kunnen zien welke sportscholen aan bepaalde

standaarden voldoen. Keurmerkhouders moeten op een veilige en pedagogisch verantwoorde wijze met vechtsport omgaan. De toetsing voor het keurmerk richt zich primair op vijf thema's:

- 1 Accommodatie en materialen
- 2 Gezondheid
- 3 Sporttechnisch kader
- 4 Gedragsregels en omgangsnormen
- 5 Aanpak grensoverschrijdend gedrag: handhaving en sanctionering

Het keurmerk is verbonden aan het licentiesysteem. Elke vechtsportschool dient bijvoorbeeld over minimaal één gelicenseerde trainer te beschikken om in aanmerking te komen voor een keurmerk.

Lokale overheden worden gestimuleerd om het Keurmerk Vechtsportautoriteit als instrument te gebruiken om de kwaliteit van de sportscholen binnen de gemeente te handhaven of te verbeteren. Amsterdam nam het keurmerk op in het beleid als voorwaarde voor samenwerking met vechtsportscholen. De provincie Overijssel en de stad Den Haag boden vechtsportscholen de gelegenheid om het keurmerk kosteloos aan te vragen. Bestuurders en ambtenaren zijn enthousiast over de mogelijkheden die het keurmerk hen biedt.

De Amsterdamse wethouder Simone Kukenheim overhandigt het eerste Keurmerk Vechtsportautoriteit aan André Mannaart van Mejiro Gym, onder toezien oog van VA-voorzitter Herbert Dekkers (foto: Pari Chery).

Ontvangst

Toekenning van het keurmerk werd door sportschoolhouders niet alleen gezien als momentopname, maar vaak ook als erkenning van jarenlang investeren in hun levenswerk. De trots spatte van de facebookberichten waarin zij kenbaar maakten het keurmerk te hebben behaald. De VA bediende de

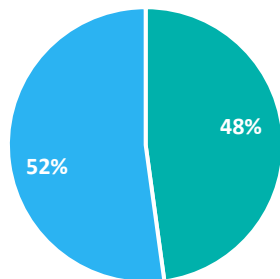
nieuwe keurmerkhouders met een persbericht voor lokale en regionale media. Dit zorgde voor vele tientallen positieve berichten in de media waarin de sportscholen zichzelf konden profileren.

Audits vechtsportscholen

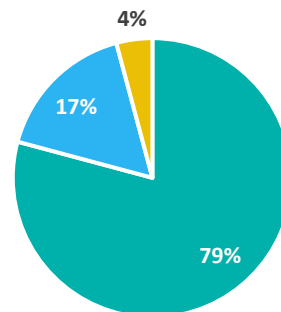
Nadat de eerste keurmerken waren uitgereikt, begon het auditteam van de VA aan haar nieuwe taak: vechtsportscholen bezoeken. De auditors komen langs om te zien of de digitaal aangeleverde informatie en antwoorden ook allemaal matchen met de praktijk. Zij worden met open armen ontvangen door de trotse vechtsportondernemers. In 2021 werden uiteraard wel verbeterpunten, maar geen noemenswaardige misstanden geconstateerd.

Zijn de gedragsregels/huisregels zoals digitaal overlegd op locatie duidelijk en zichtbaar voor alle leden?

■ Ja ■ Nee

Wat is het oordeel van jullie als auditors over het onderdeel accommodatie en materialen?

■ Goed ■ Voldoende ■ Gemiddeld ■ Onvoldoende

Challenger Gym op Urk was de honderdste vechtsportschool die het keurmerk toegekend kreeg. VA-voorzitter Herbert Dekkers en bureaudirecteur Farid Gamei kwamen de toebehoren persoonlijk uitreiken.

4 Overige ontwikkelingen

4.1 Schakel sector - openbaar bestuur

De corona-crisis confronteerde de vechtsportwereld met een van haar grote euvels: het ontbreken van een centrale organisatie in de vorm van een sportbond. Toen de sportwereld in gesprek moest met politiek Den Haag over beperkende maatregelen en over steunmaatregelen bleek dat zowel het ministerie en NOC*NSF als de bonden naar de VA keken.

De VA kreeg in de loop van 2020 onder meer de verantwoordelijkheid om de algemene sportprotocollen van NOC*NSF volgens de richtlijnen van het RIVM en het ministerie van VWS om te zetten naar vechtsportprotocollen voor trainingen en evenementen. De VA werd ook aanspreekpunt voor de topsport. Het landelijke beleid om een beperkt aantal topsporters ruimte te geven om 'gewoon' door te trainen, dus met fysiek contact, werd georganiseerd rond het aanwijzen van 'topsportlocaties' door NOC*NSF. In het proces van aanvragen en toekennen nam de VA een coördinerende rol op zich. De sector zelf vroeg de VA om de zorgen en ideeën van de sportscholen en promotors over te brengen aan de autoriteiten. Om optimaal te weten wat er leeft in de vechtsportsector, en welke impact de corona-periode heeft op de gyms, werd door de VA in 2021 een groot onderzoek uitgevoerd onder honderden sportschoolhouders.

Voor dit extra werk als belangenbehartiger en lobbyorganisatie kwam geen extra budget of mankracht ter beschikking. De hoop was dat dit werk kon worden gedaan in tijd die vrijkwam omdat andere werkzaamheden tijdelijk wegvielen, bijvoorbeeld door het uitblijven van evenementen. Dit is naar oordeel van de VA goed gelukt. Deze werkwijze in deze wat ongebruikelijke rol voor een toezichthouder is in 2021 voortgezet, mede op aandringen van de overheid en de sectorpartners.

4.2 Onafhankelijk adviesorgaan voor overheden

In 2019 en 2020 werd de VA voor steeds meer gemeenten hét aanspreekpunt in de vechtsportsector. In 2021 werd die rol, vooral dankzij de invoering van het Keurmerk Vechtsportautoriteit, nog nadrukkelijker onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden. Steeds meer gemeenten begrijpen hoe zij het Keurmerk kunnen benutten om de lokale vechtsportscholen naar het gewenste niveau te brengen. Gemeenten geven aan blij te zijn met advisering en ondersteuning door de VA.

De VA positioneerde het Keurmerk nadrukkelijk in de communicatie met de gemeenten als een hulpmiddel voor het lokaal bestuur. Gemeenten die zich oriënteerden op de mogelijkheden van het Keurmerk werden door het bureau bediend met praktijkvoorbeelden van andere gemeenten, die het Keurmerk als vereiste al hebben opgenomen in het lokale beleid. Deze dienstbaarheid verlaagde de drempel nog verder voor gemeenten om contact met ons op te nemen en gebruik te maken van onze expertise, ons netwerk en ondersteuning.

4.3 Aanpak grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag is onverminderd actueel, ook in de sport. De VA vraagt sinds haar oprichting aandacht voor de aanpak van onacceptabel gedrag. Bonden werden gestimuleerd om zelf een infrastructuur op te tuigen waar slachtoffers terecht konden, maar dit kwam onvoldoende van de grond omdat hiervoor de kennis en kunde ontbrak. De VA trok meer verantwoordelijkheid naar zich toe. Sinds 2019 zijn bijna dertig personen via de VA opgeleid door NOC*NSF tot Vertrouwenscontactpersoon (VCP). Ook in 2021 heeft een groep vrijwilligers de cursus gevolgd.

De VA-website wijst slachtoffers en andere betrokkenen de weg en legt uit hoe ze een zaak kunnen aanbrengen. Ook staan de Vertrouwenscontactpersonen met naam en contactgegevens vermeld. In 2021 heeft een aantal slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag contact gezocht met de Vertrouwenscontactpersonen. Zij zijn volgens de afgesproken werkwijze in behandeling genomen en geholpen.

4.4 Dopingbestrijding

Eind 2020 kwam de VA tot een [akkoord met de Dopingautoriteit](#) over structureel controle op doping in het kickboksen, thaiboksen en mma in Nederland. Tot nu toe vonden dopingcontroles slechts incidenteel plaats in de vechtsport, als gevolg van de versnipperde organisatie. Dit is een belangrijke stap in de professionalisering van de vechtsport. Onze sporten worden door ruim een half miljoen mensen beoefend in Nederland. In een normaal jaar vinden er 7.000 wedstrijden plaats. Meer dan de helft van de wedstrijdssporters is minderjarig, dat maakt het extra belangrijk om een cleane sportcultuur te hebben. De VA is heel blij met deze ontwikkeling, die past in de opdracht om de sporten schoner, gezonder en beter georganiseerd te maken.

In 2021 richtten de Vechtsportautoriteit en de Dopingautoriteit zich op een uitgebreide voorlichtingscampagne. Er werden fysieke voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd, waarbij we echter fors gehinderd werden door de lockdown en andere beperkingen. De focus kwam daarom steeds sterker te liggen op het uitvoerige cursuspakket dat de Dopingautoriteit aanbiedt op haar website. Sporters, trainers, begeleiders, officials, ouders van sporters: voor alle betrokkenen worden [gratis cursussen](#) ('e-learning') op maat aangeboden. Bij succesvolle afsluiting van een cursusmodule ontvangt de deelnemer een certificaat van de Dopingautoriteit. De cursussen zijn bij iedere gelegenheid door de VA gepromoot. In 2021 zijn meer 350 van deze certificaten uitgereikt.

Alle in Nederland actieve bonden en promotors committeren zich aan het dopingprogramma via hun convenant met de Nederlandse Vechtsportautoriteit.

4.5 Unificering mma-regels

Op 1 januari trad een nieuwe, uniforme regelset in werking die vanaf dat moment geldt voor alle mixed martial arts-wedstrijden in Nederland. Er wordt alleen nog onderscheid gemaakt tussen

amateurs en profs. Hiermee is een einde gekomen aan de situatie waarin verschillende bonden verschillende spelregels hanteerden. Dit maakt de sport voor iedereen duidelijk en herkenbaar.

Besloten werd om de Amerikaanse *Unified Rules of MMA* over te nemen. Deze zijn vertaald naar het Nederlands en naar de Nederlandse situatie. Voor de amateurs is deze regelset ook het uitgangspunt. Wel is hier een aantal technieken verboden die op amateurniveau te risicovol worden geacht. De eenmaking is een belangrijke stap in de volwassenwording van het mma in Nederland.

De invoering van deze uniforme regelset in 2021 is probleemloos verlopen.

In juni 2021 was de formele oprichting van het Platform Ondernemende Sportaanbieders een feit.

4.6 Platform Ondernemende Sportaanbieders

In 2021 zagen we de officiële oprichting van een organisatie die een leemte vult in het Nederlandse sportlandschap. Clubs en verenigingen worden al decennialang goed vertegenwoordigd in sportkoepel NOC*NSF, maar in overlegland Nederland had de ondernemende sportaanbieder nog niet echt een stem. In zeer korte tijd is het [POS](#) van de grond gekomen. Grofweg half Nederland sport niet meer bij een vereniging die vooral wordt gerund door vrijwilligers, maar bijvoorbeeld bij een klimhal, golfbaan, manege, fitnessshal of vechtsportschool waar mensen hun brood mee verdienen. De VA werd al in een vroeg stadium uitgenodigd om lid te worden, en zo de vechtsportondernemers een sterkere vertegenwoordiging te geven. Ten tijde van de coronacrisis maakte het POS een vliegende start. Dankzij een assertieve en constructieve houding kwamen de vertegenwoordigers van de sportondernemers overal aan tafel. Ook in de media werd het geluid van onder meer de

sportschoolhouder goed vertolkt. Het POS begon als informeel overleg, maar is in 2021 een volwaardige organisatie geworden die dus ook opkomt voor de vechtsportsector.

4.7 Communicatie

De [VA-website](#) is in 2021 uitgebreid met een uitgebreide voorlichtingspagina over doping en dopingcontroles.

De meeste energie is in 2021 gestoken in het bekendmaken van het Keurmerk Vechtsportautoriteit en de voorlichting rond het thema doping.

Voor de promotie van het keurmerk is vooral ingezet op *free publicity*. De gekozen aanpak leidde tot bijna vijftig (gratis!) positieve nieuwsberichten over het keurmerk en keurmerkhouders in de regionale en lokale media. Daarnaast zijn de gemeenten bereikt met interviews en reportages in gespecialiseerde media. Er is een bescheiden bedrag van enkele honderden euro's geïnvesteerd in een gerichte Facebook-campagne ter promotie van het keurmerk onder sportschoolhouders.

Rond het thema doping is nadrukkelijk gekozen voor een-op-een-communicatie. Alle actieve wedstrijdvechters van Nederland en hun sportscholen zijn ingeschreven in het Fightpassport-systeem. Zowel de vechters als hun sportscholen zijn persoonlijk gemaild met informatie over de overeenkomst met de dopingautoriteit en over de daarbij behorende voorlichting. De sportscholen hebben ook een papieren mailing ontvangen met voorlichtingsmateriaal van de Dopingautoriteit.

De maandelijkse Nieuwsbrief van de VA wordt goed gelezen door een groeiend aantal abonnees: dat waren er 1.031 op 31 december 2021, een stijging van 20% in een jaar tijd. In drie jaar tijd is een ruime verdubbeling van het bereik bewerkstelligd.

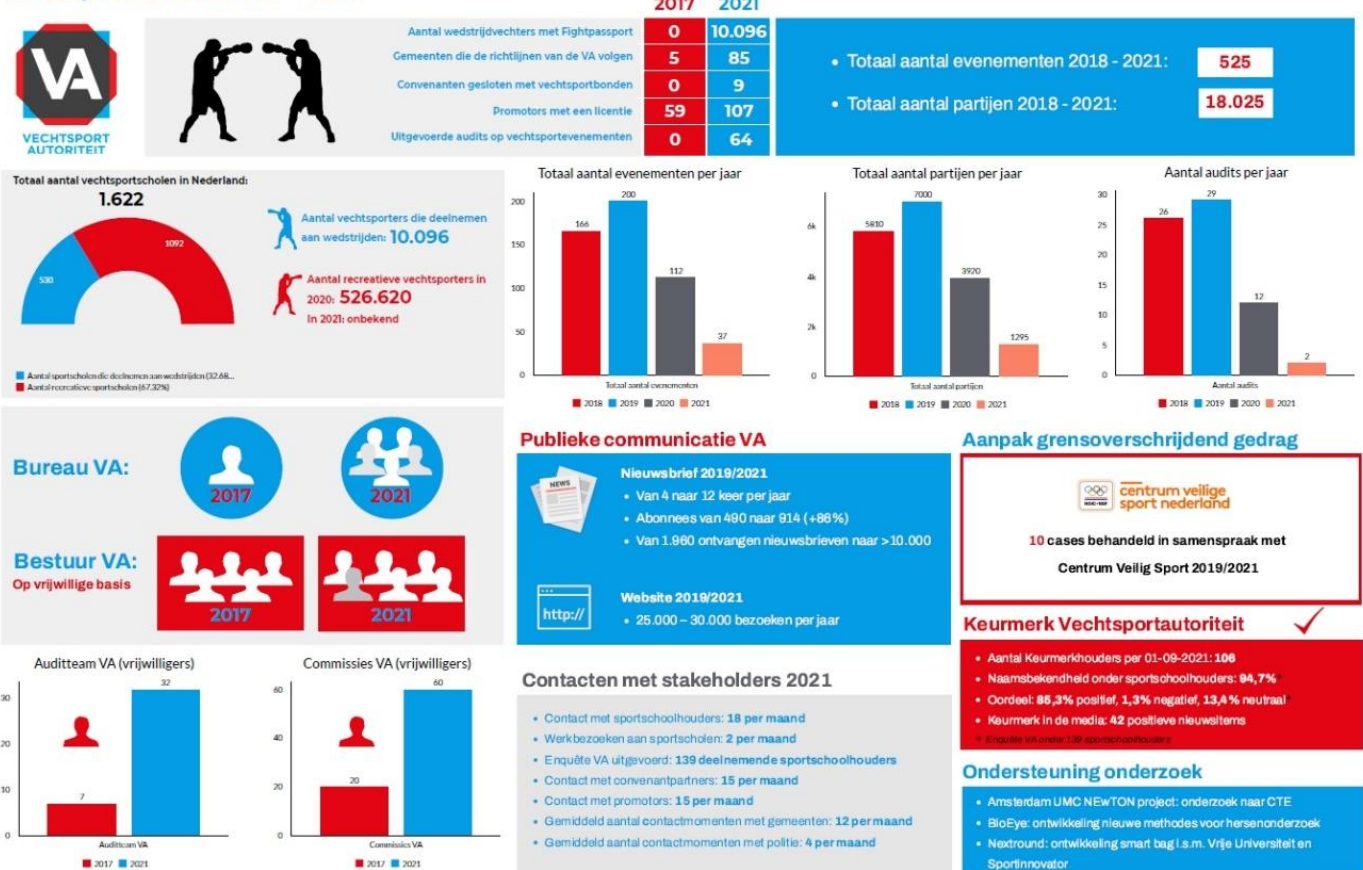
De VA is in 2021 positief in het nieuws geweest in diverse media. Vooral het Keurmerk kreeg gerichte [aandacht](#). De sectorvertegenwoordiging rond de coronacrisis vond vooral plaats achter de schermen, en vertaalde zich vóór de schermen in uitingen van de koepelorganisaties waar de VA lid van is: NOC*NSF en de POS. Zo werd gezamenlijk meermaals prominent de aandacht gevestigd op de [bewegingscrisis](#) die in de schaduw van de coronacrisis is ontstaan. In 2021 weten steeds meer redacties de VA te vinden als kenniscentrum voor de vechtsport.

Omdat communicatie twee kanten op hoort te gaan, organiseerde de VA een [eigen onderzoek](#) onder vechtsportschoolhouders en ondersteunde de VA het grote [brancheonderzoek](#) van het Mulier-instituut. Hierbij werd nuttige informatie opgehaald over de staat van de sector die via de koepelorganisaties onder de aandacht van de politiek werd gebracht.

4.8 En verder

Los van bovenstaande werkzaamheden hield de VA zich in 2021 ook bezig met tal van andere zaken, die zich merendeels achter de schermen afspeelden. Een greep hieruit: het opleggen van tuchtrechtelijke maatregelen t.a.v. mensen die zich hebben misdragen, het ondersteunen van de campagnes *#iedereenweersporten* en *#supportschonesport*, het in samenwerking met gemeenten, politie en sportscholen bestrijden van illegale straatgevechten ('hoodfights'), het informeren van de bonden over de nieuwe Wet bestuur en toezicht rechtspersonen, het deelnemen aan symposia en studiedagen, het uitbreiden van onze commissies met nieuwe leden, werkbezoeken bij sportondernemers, het meewerken aan academische onderzoeken en innovatieprojecten, kennisuitwisseling met buitenlandse partners, en het begeleiden van drie nieuwe stagiairs die het bureau van de VA in 2021 hebben ondersteund. Bovendien is een begin gemaakt met een project dat in 2022 het daglicht zal gaan zien rond het thema *Gezond op gewicht*, waarbij het accent vooral komt te liggen op het bestrijden van risicovolle *weight cuts*. Verder is op ons [dashboard](#) (pdf) een groot aantal kerncijfers terug te vinden over de activiteiten van de VA in 2021.

Vechtsportautoriteit 2017 - 2021

4.9 Financiën

De VA wordt gefinancierd door het ministerie van VWS en legt over inkomsten en uitgaven uitgebreid verantwoording af in een financieel jaarverslag. De organisatie heeft binnen de geplande begroting van 2021 kunnen werken. Door een vechtersbijdrage te vragen bij inschrijving voor het Fightpassport en door een tegemoetkoming in de kosten te vragen bij de aanvraag van het Keurmerk Vechtsportautoriteit heeft de VA dit jaar voor het eerst een bescheiden bijdrage geleverd aan de eigen financiering. Er zijn geen tekorten ontstaan. De jaarrekening is goedgekeurd door de accountant en overlegd aan het ministerie.

5 Congres 2021: De Volgende Ronde

In het najaar van 2021 was het eindelijk mogelijk om een congres te organiseren over de toekomst van de vechtsport in Nederland. De beperkingen als gevolg van de coronacrisis zorgden voor een jaar ongewenst uitstel, maar droegen wellicht ook bij aan de rijping van de ideeën die er ter tafel kwamen.

Sportcentrum Papendal, het gezamenlijk huis van de Nederlandse sportfamilie, was de locatie waar de vraag moest worden beantwoord waar we met z'n allen naar toe willen. Sporters, coaches, officials, bestuurders en bondgenoten gingen open het gesprek aan. Onder leiding van dagvoorzitter Leon Verdonschot spraken VA-vertegenwoordigers met onder meer NOC*NSF-voorzitter Anneke van Zanen, Dopingautoriteit-voorzitter Vincent Egbers, en kickboksicoon Remy Bonjasky.

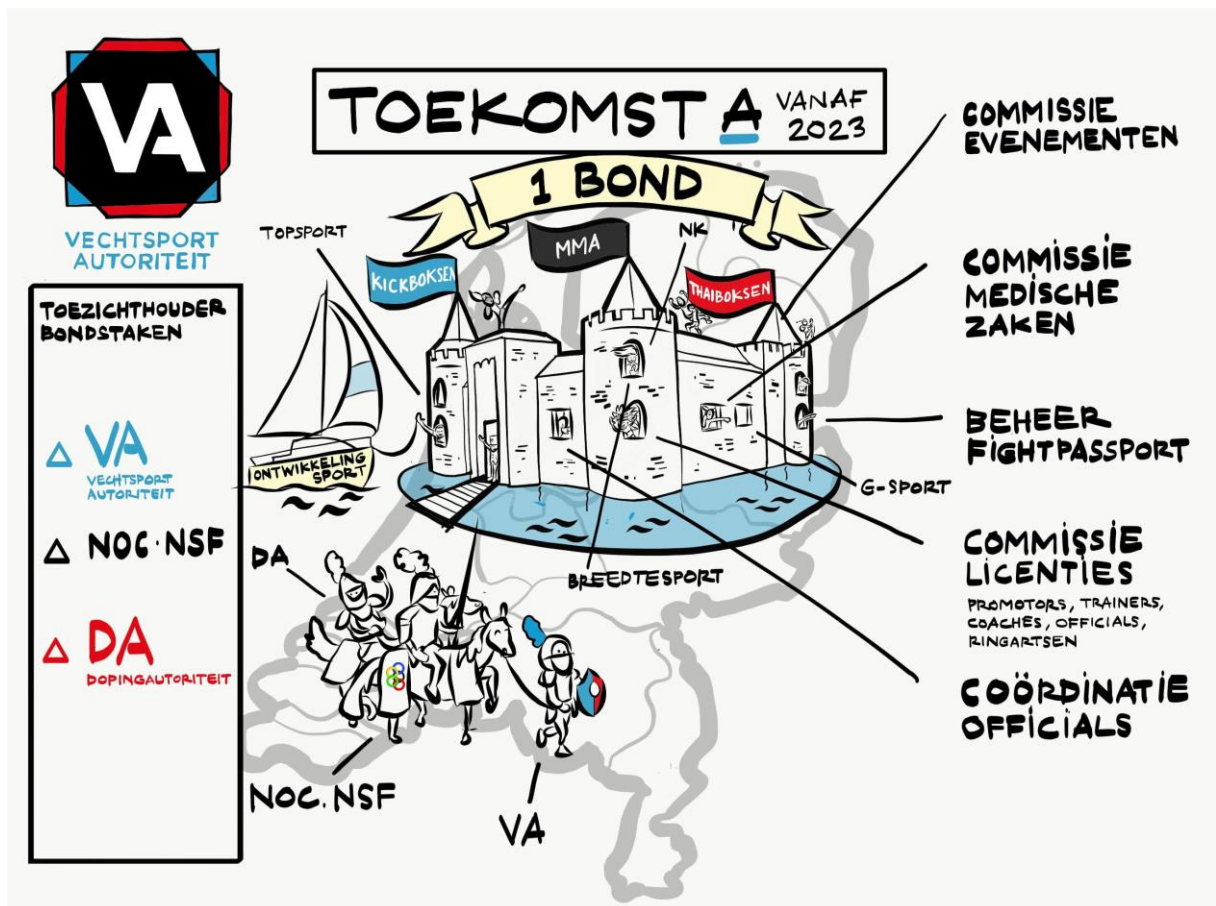

Gezamenlijkheid

Aan Van Zanen, als voorzitter van de sportkoepel de hoogste sportbaas van Nederland, werd gevraagd wat de vechtsport volgens haar moet doen om zichzelf nog steviger te vestigen. “Uiteindelijk moet de vechtsport echt een volwaardige sport in Nederland worden. Dat betekent dat er misschien verschillen zijn, met verschillende uitingen, maar dat je er uiteindelijk toch één bond van maakt. Vroeger vochten jullie elkaar de tent uit. Nu is er een soort harmonie gekomen onder de Vechtsportautoriteit. Nu is volgens mij de stap voorwaarts om de dingen écht in gezamenlijkheid te gaan doen.”

Krachten bundelen

Haar visie sloot aan op wat VA-bestuurslid Peter Kwint vanaf het podium vertelde. De VA ziet twee mogelijke toekomstscenario's voor de sector. “We kunnen de krachten bundelen en één sterke bond neerzetten. Een huis met eigen kamers voor kickboksen, thaiboksen en mixed martial arts. En met plaats voor iedereen die nu in de sport actief is. Dan staat er een sterke organisatie dat een NK kan organiseren dat door iedereen erkend wordt. Dan weet Studio Sport welke kampioen de echte kampioen is, dan staat de deur van NOC*NSF open voor aansluiting, dan komen onze sporten in aanmerking voor financiële steun vanuit de Nederlandse Loterij Organisatie. Dan kan de VA zich beperken tot toezicht. Taken die het nu uitvoert en die eigenlijk bij een bond horen, kunnen dan ook echt door de bond worden uitgevoerd. Zoals één licentiesysteem, zoals het beheer van het Fightpassport, zoals de vertegenwoordiging van de sector in tijden van crisis als tijdens corona.”

“Het andere scenario, is het scenario waarbij negen bonden allemaal hun eigen ding blijven doen. Maar dan kunnen we niet met z’n allen aansluiten bij NOC*NSF, krijgen we geen geld uit de loterijen, en komt er geen serieus NK en vraagt Studio Sport zich nog steeds af welke kampioenschap van welke bond nou iets waard is. Bovendien wordt het zeer de vraag wie de bondstaken gaat oppakken die de VA nu tijdelijk op zich heeft genomen. Zoals één licentiesysteem, zoals het beheer van het Fightpassport, zoals de vertegenwoordiging van de sector in tijden van crisis als tijdens corona. De VA gaat niet eeuwig gefinancierd worden door het ministerie van VWS. Dan zijn wij bang dat veel van wat wij met z’n allen afgelopen jaren hebben opgebouwd, zo weer verloren gaat. Daarom pleiten wij voor dat eerste scenario: kom tot één organisatie en groei van daaruit verder.”

TO KOMST VANAF 2023

● WIE COÖRDINEERT OVERLEG?

● WIE VERTEGENWOORDIGT SECTOR VWS, NOC'NSF, DA?

● WIE COÖRDINEERT AANPAK GRENSOVERSCHIJDEND GEDRAG?

● WIE BEHEERT FIGHTPASSPOORT?

Niet loslaten

Dat was ook de boodschap van scheidend voorzitter van de Raad van Toezicht, Onno van Veldhuizen. Het zou volgens hem doodzonde zijn als de vechtsport zou terugvallen, nadat er zulke goede stappen vooruit zijn gemaakt. Het dieptepunt maakte hij mee als burgemeester van Hoorn waar een gala uitmondde in een veldslag waarbij zelfs geschoten werd. In de jaren daarna groeide zijn betrokkenheid bij de sport. Hij zag hoe verziekt de vechtsport was. “Een enorm slechte reputatie, elkaar geen dingen gunnen, geen kwetsbaar vertrouwen om gezamenlijk de problemen aan te pakken, geen gezamenlijke doelstellingen. Als het even niet lukte ook meteen wegblijven, je stoeltje leeglaten of weer voor jezelf iets beginnen. Dat was allemaal onmacht. We moesten het tij keren en toch wel tot mijn verbazing en verrassing zijn we ongelooflijk ver gekomen. Zo veel, zo snel, en zo goed. Dat mogen we niet meer loslaten. Dat mogen we niet laten gebeuren.”

Na een reeks interessante middagsessies over tal van onderwerpen vroeg Leon Verdonschot aan Herbert Dekkers wat volgens hem de conclusie van het congres was, voor de VA. “We zijn als Nederlandse vechtsport goed bezig, hebben met z’n allen een enorme sloot werk verricht, maar we moeten een stap maken, de volgende ronde in. We moeten ook de komende tijd met de mensen die hier zijn het gesprek aangaan over hoe we naar één bond kunnen gaan. Ik hoop dat dit in dezelfde positieve toon gaat, vanuit dezelfde positieve grondhouding die we hier vandaag hebben waargenomen.”

Verantwoording

Het Jaarverslag 2021 is opgesteld door het bureau van de Nederlandse Vechtsportautoriteit onder verantwoordelijkheid van het bestuur.

De opmaak is verzorgd door DSP.

Voor de illustratieve foto's geldt de creative commons licentie CC BY-NC-ND.

Foto credits:

Omslag: Koolshooters (via Pexels)

Pagina 5: Anushka Ahuj (via Pexels)

Pagina 7: Gleb Krasnoborov (via Pexels)

Pagina 10: Cottonbro (via Pexels)

Pagina 18: Julia Larson (via Pexels)

Overige beeldmateriaal is afkomstig van de VA, tenzij anders vermeld.